

Otázka: Zákon o soudech a soudcích

Předmět: Společenské vědy, Právo

Přidal(a): Lucie Hollová

Zákon o soudech a soudcích (podle č. 6/2002 Sb.)

Seminární práce z Práva

K této seminární práci je k dispozici také prezentace:

- <https://prezmania.cz/zakon-o-soudech-a-soudcich/>

1) Soud

Soud a jeho funkce

Soud je samostatný a nezávislý ústavní orgán soudní moci. Rozhoduje jménem státu o vině, nevině a trestu za trestní činy. Zajišťuje ochranu subjektivních práv v občanskoprávním řízení a přezkoumává činy orgánů veřejné moci.

Zásada soudu

Jednou z hlavních zásad soudu je rovnost stran před soudem, to znamená, že žádná strana nesmí být zvýhodněna ani znevýhodněna, ale také se nesmí zatajit žádný úřední dokument související se soudním procesem. Každý má nárok na ochranu svých práv před soudem a soud musí danou věc projednat bez úmyslného zdržování. Do soudní budovy můžou vstoupit se zbraní pouze soudci a ozbrojené síly plnící svou pracovní povinnost. Kvůli bezpečnosti je při vchodu do soudní budovy každý kromě advokátů, notářů, exekutorů a státního zástupce prohledán.

Průběh soudu

K jednání soud přizve všechny účastníky řízení a všechny ostatní potřebné osoby. Jednání je veřejné ale můžou nastat i taková, která nejsou veřejnosti přístupná.

Po zahájení řízení vyzve soudce žalobce, aby přednesl žalobu a žalovaného, aby se vyjádřil k obvinění. Dále soud uvede podle dosavadních výsledků, která tvrzení jsou považována za schodná a která jsou sporná. Pokud účastník řízení neuvedl všechny informace, soud ho vyzve k jejich doplnění a poučí ho o následcích k neuposlechnutí jeho výzvy. Jednání může být z různých důležitých důvodů odloženo, proto pak musí soud stanovit den kdy bude jednání pokračovat. Soud rozhoduje o věci rozsudkem nebo usnesením.

Soustava soudu

Soustava soudů se dělí na obecné (Okresní soud, Krajský soud, Vrchní soud a Nejvyšší soud) a na speciální (Ústavní soud a Nejvyšší správní soud).

Okresní soud řeší a rozhoduje případy občanskoprávního řízení a trestní činnosti prvního stupně pokud zákon nerozhodne jinak. Okresní soudy mají své jméno podle území své působnosti. Pouze v Praze vykonává činnost okresního soudu 10 obvodních soudů a v Brně vykonává tuto činnost městský soud. Okresní soud se skládá z předsedy soudu, který řídí činnost senátu, místopředsedy soudu a předsedů senátů, kteří vykonávají rozhodnutí ale také státní správu okresního soudu. Dále okresní soud tvoří soudci a přísedící (laikové kteří jsou součástí soudního senátu), kteří pouze rozhodují o výsledku soudního řízení.

Krajský soud řeší a rozhoduje případy druhého stupně ve věcech ve kterých rozhodovaly v prvním stupni okresní soudy, které patří do jeho obvodu. V některých případech rozhodují i jako soudy prvního stupně. Krajských soudů je 8 a své jméno podle území své působnosti. Pouze krajský soud města Prahy se jmenuje Městský soud v Praze. Krajský soud se skládá stejně jako soud okresní, pouze místopředsedové soudu a předsedové senátu vykonávají nejen rozhodnutí ale i statní správu krajského soudu a okresních soudů patřících do jeho obvodu. Jestli krajský soud rozhoduje v trestních věcech jako soud prvního stupně skládá se jeho senát z předsedy a dvou přísedících, v ostatních případech z předsedy a dvou soudců.

Vrchní soudy řeší případy druhého stupně ve kterých rozhodovaly krajské soudy (patřící do jejich obvodu) v prvním stupni. Rozhodovací činnost vykonávají soudci, předsedové senátu a místopředsedové soudu, kteří mají také na starost státní správu vrchního soudu. Vrchní soudy jsou jen dva pro Čechy je to Vrchní soud v Praze a pro Moravu a Slezsko Vrchní soud v Olomouci.

Soudci okresního, krajského a vrchního soudů může být jmenován asistent soudce, který vykonává jednotlivé úkony soudního řízení pro které ho soudce pověří. Je také povinen zachovat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl při své práci a to i po ukončení jeho pracovního poměru. Asistent soudce se také může podílet na rozhodovací činnosti soudu.

Nejvyšší soud je vrcholný soudní orgán, který rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích a o případech stanovených právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou schválenou Parlamentem, která byla vyhlášena. Dále Nejvyšší soud sleduje a vyhodnocuje rozhodnutí soudů nižších stupňů. Rozhodovací činnost vykonávají soudci, předsedové senátu a místopředsedové soudu, kteří mají také na starost státní správu Nejvyššího soudu. Soudci Nejvyššího soudu tvoří podle své činnosti kolegia. Kolegium je sdružení všech soudců jednoho soudu, patřící do určitého právního odvětví. Každému soudci nejvyššího soudu je jmenován alespoň jeden asistent soudce.

Soudcovská rada se zřizuje u Nejvyššího soudu, vrchního soudu, krajského soudu a i u okresního soudu pokud je k němu přiděleno k výkonu funkce více než 10 soudců. Soudcovská rada je vlastně poradní orgán předsedy soudu, který ji také řídí a svolává. Většinou bývá pětičlenná, její zasedání nejsou veřejná a mohou k ní být přizvány další osoby. Členy rady a

jejich 3 náhradníků volí shromáždění všech soudců, kteří byly přiděleni k patřičnému soudu. Každá tato rada (Nejvyššího soudu, vrchního soudu, krajského soudu a i u okresního soudu) se vyjadřuje ke kandidátům na určitou funkci náležící k určitému soudu, dále se vyjadřuje k soudcům kteří mají být přiděleni nebo přeloženi k výkonu jiné funkce na patřičném soudu, projednává rozvrh práce soudu a vyjadřuje se ke státní správě určitého soudu.

2) Soudce

Soudcem může být pouze občan České republiky, který není mladší 30 let, je svéprávný, má čistý trestní rejstřík a patřičné vysokoškolské vzdělání získané ukončením magisterského studia v oblasti práva. Soudce také musí mít příslušné morální vlastnosti, zkušenosti se soudem a projít odbornou justiční zkouškou.

Funkční období

Funkční období soudce není časově omezené ale soudce není způsobilý vykonávat svou práci jestli-že, byl odsouzen za trestný čin, který zpochybňuje jeho důvěryhodnost nebo pokud mu to jeho zdravotní stav nedovoluje. Soudce může být také odvolán z výkonu své funkce jestli-že byl v rozmezí 5 let shledán vinným za kárné provinění, které zpochybňuje jeho důvěryhodnost.

Nestrannost soudce znamená že, při řízení musí přistupovat k účastníkům bez ekonomických, sociálních, rasových, etických, sexuálních a jiných předsudků. Nesmí být ovlivněn politickými stranami nebo veřejným míněním. Musí odmítnout všechny nátlak, vliv, přání nebo žádost, která by mohla ovlivnit jeho rozhodování.

Slib

Pouze prezident republiky může jmenovat soudce do své funkce. Při jmenování musí složit tento slib: „Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.“

Povinnosti soudce

Soudce je vázán pouze zákonem a je povinen ho vykládat nestranně a spravedlivě podle svého nejlepšího úsudku na základě informací získaných v souladu se zákonem. Soudce je povinen, i ve svém soukromém životě, zdržet se všeho co by mohlo narušit jeho důstojnost nebo zpochybnit jeho důvěryhodnost.

Podle zákona musí také podávat oznámení o osobním zájmu, činnostech, příjmech a o svém majetku.

Nestrannost soudce znamená že, při řízení musí přistupovat k účastníkům bez ekonomických, sociálních, rasových, etických, sexuálních a jiných předsudků. Nesmí být ovlivněn politickými stranami nebo veřejným míněním. Musí odmítnout všechn nátlak, vliv, přání nebo žádost, která by mohla ovlivnit jeho rozhodování.

V řízení před soudem soudce se vždy chová důstojně a zachovává pořádek v soudní síni. Ke stranám řízení, jejich zástupcům a svědkům se chová zdvořile a trpělivě. Stejně chování vyžaduje od ostatních stran řízení, zástupců, a všech kteří jsou mu podřízeni.

Soudce je povinen dát každému účastníkovi řízení možnost k uplatnění jeho práv. Nesmí ale od něj jednostranně přijímat nebo mu podávat informace o řízení nebo o procesních otázkách.

Kárná opatření

Pokud soudce poruší své povinnosti nebo jeho chováním zpochybní spravedlnost soudu, je soudce kárně potrestán. Trest může být ve formě dutky, odvolání z funkce anebo snížení platu až o 30% po dobu až jednoho roku, ale pokud se prohřešek opakuje tak i po dobu 2 let.

Pokud jsou to však jen drobné nedostatky nebo poklesy chování může být potrestán jen slovně od orgánu státní správy soudu.

Funkce soudce zaniká, pokud soudce přesáhne věk 70 let, byla omezena jeho svéprávnost a není způsobilý vykonávat dále svou práci. Dále zaniká, pokud byl soudce odsouzen za úmyslný trestný čin nebo byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody kvůli činu z nedbalosti. Jestli-že je soudce zbaven občanství České republiky, zemřel nebo je prohlášen za mrtvého jeho funkce také zaniká. Soudce se také může své funkce vzdát, funkce zanikne 3 měsíce po jeho prohlášení.

3) Zdroje

- Spory a soudy. Vzory.cz [online]. [cit. 2017-11-02]. Dostupné z: <http://www.vzory.cz/category/vzory/spory-soudy/#.WftN0dXia70>
- Slib. *Zákony pro lidi*.cz [online]. AION CS, 2010 [cit. 2017-11-01]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/clanek/kontakty.htm>
- Soudce. *Wikipedie* [online]. 2001 [cit. 2017-11-02]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Soudce>